

НЕБЕСНІ КАРАЗІНЦІ

ПОСТАТІ

2014–2021 рр.

На початку російсько-української війни (на той час мала назву «Антитерористична операція», «АТО») внаслідок бойових дій обірвалося життя 7 каразінців. Більшість з них (п'ятеро) загинуло, захищаючи Донбас. Це випускники трьох факультетів: історичного – Мирослав Мисла, медичного – Владислав Ковальов, механіко-математичного – Петро Федоряка; два героя – Святослав Горбенко та Едуард Ушаков – навчалися на історичному факультеті, але з різних причин не закінчили його. Ще двоє каразінців не брали участь у бойових діях, але через них померли. Це випускник філологічного факультету, Заслужений журналіст України Микола Шлапак, який помер під час відрядження на Донбас, де йшли бойові дії. Також – студентка філософського факультету, мариуполька Анастасія Козлова, яка евакуювалася до Харкова, коли у рідному місці йшли бої, та загинула внаслідок автокатастрофи.

На фасаді головного корпусу Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна (майдан Свободи, 4) у 2017 р. було відкрито меморіальну дошку випускникам та студентам, загиблим під час антитерористичної операції на сході України. На дошці викарбовані імена загиблих у боях Святослава Горбенка, Владислава Ковальова, Мирослава Мисли, Едуарда Ушакова, Петра Федоряки¹.

У цій частині статті ми розповімо про усіх каразінців, які загинули на першому етапі війни.

Висловлюємо подяку співробітникам архіву та навчального відділу Каразінського університету за надану можливість опрацювання особистих справ загиблих випускників та студентів університету.

¹ В університеті ім. [В. Н.] Каразіна відкрили меморіальну дошку студентам, які загинули в зоні АТО Харківська обласна військова адміністрація. – 27.01.2017. – URL: <https://kharkivoda.gov.ua/news/84586?sv> (дата звернення: 20.09.2023).

ГОРБЕНКО СВЯТОСЛАВ СЕРГІЙОВИЧ (26.12.1994–3.10.2014)

Святослав Горбенко народився 26 грудня 1994 р. в Полтаві. В 2010 р. він закінчив Полтавський міський багатoproфільний ліцеї № 1 імені І. П. Котляревського. Навчаючись у ліцеї, виявив великі здібності до вивчення мов та інтерес до історії. Хлопець неодноразово перемагав на олімпіадах з історії, а на ЗНО з цієї дисципліни отримав найвищі 200 балів.

Тому, за результатами ЗНО, отримав запрошення з чотирьох кращих вищих навчальних закладів Києва та Харкова. Він зупинив вибір на двох харківських: педагогічному університеті імені Г. С. Сковороди, де обрав спеціальність «Англо-японська філологія», та Каразінському університеті, де вступив на заочне відділення історичного факультету. Вибір був обумовлений якістю навчання та близькістю до Полтави, де жила родина. Крім того, у Харкові в той час здобувала вищу освіту старша сестра Святослава Ірина.

У 2013 р. хлопець вступив і на військову кафедру при Харківському інституті танкових військ, закінчивши її влітку 2014 р. Оскільки це була фактично третя освіта, і заняття почали співпадати, Святослав змушений був взяти академічну відпустку на заочному відділенні історичного факультету Каразінського університету.

Коли восени 2013-го р. почалася Революції Гідності, Святослав вступив до лав самооборони харківського Майдану (його батько у той час був лікарем на київському Майдані). Юнаку приходилося відбиватися від бандитів з «Оплоту», які кидали каміння в обличчя самооборонівцям. Випадково дізнавшись про це, батько наполягав на тому, щоби син перевівся на навчання до Києва, бо харківських майданівців міліція не захищала, і не було впевненості, що Святославу дадуть довчитися за його участь у Майдані.

У квітні 2014 р. Святослав Горбенко був переведений на 3-й курс Інституту філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка, на кафедру мов і літератур Далекого Сходу та Південно-

Східної Азії (спеціальність «Японська мова і література, іноземна мова»). Він вільно володів англійською, говорив французькою, читав польською, вчив японську.

Але на сході вже почалися бойові дії проти російських загарбників. І в середині серпня 2014 р., таємно від батьків (бо вони наполягали, щоби син довчився), залишивши тільки листа, Святослав записався до Добровольчого українського корпусу «Правий сектор» і опинився у військовому навчальному центрі «Десна» (у смт Десна Козелецького району Чернігівської області). Коли, вже у вересні, його там знайшов батько і намагався переконати повернутися на студентську лаву, син відказав йому: «Тату, вони [побратими] завтра їдуть, ми були разом на вишколі три тижні. Це ж мої товариши, як я зможу вчитися, коли вони поїдуть самі...».

Після військових навчань Святослав став бійцем 1-ї штурмової роти 5-го батальйону ДУК ПС. Мав позивний «Скельд». У середині вересня вже був на фронті, захищав Донецький аеропорт. Під час боїв у приміщенні старого терміналу, рятуючи травмованого побратима, дістав смертельне осколкове поранення сонної артерії. Це сталося 3 жовтня 2014 р. Хлопцю було лише 19 років. Він був серед перших та серед наймолодших «кіборгів», які захищали Донецький аеропорт.

Святослав Горбенко посмертно отримав багато нагород, найвища з яких – звання Героя України (Указ Президента України №449/2021 від 28 серпня 2021 р.). Похований він у Києві на Берковецькому кладовищі. У другу річницю його загибелі над могилою героя була вперше виконана пісня «13-й воїн», йому присвячена. Написав її лідер рок-гурту «Широкий лан» Святослав Бойко.

Пам'ять про захисника Донецького аеропорту увічнена не тільки в пісні. Ім'я Святослава Горбенка присвоєно аудиторії Інституту філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка, біля якої вставлено пам'ятну табличку; також Інститут філології заснував спеціальну стипендію імені Святослава Горбенка, яка присуджується студентам-японістам за успіхи

у навчанні та активну участь у громадському житті. В Полтаві на фасаді ліцею, де навчався юнак, йому відкрито меморіальну дошку.

Найбільш точно охарактеризував героїчний вчинок свого сина його батько, Сергій Горбенко: «Я визнаю героїзм сина трошки з іншої точки зору. Він мав прекрасне майбутнє, мав молодість, кохання, закінчував університет із перспективною професією, мав законну відстрочку від призиву, було оголошене «перемир'я», і він мав всі формальні причини НЕ ЙТИ, але ВІН ПІШОВ – відмовившись від всіх цих надбань і здобутків, від всього свого і навіть від свого життя, пішов захистити кордони наші від лютого ворога, який попри всі перемир'я і домовленості вперто дереться в нашу землю, вбиває і нівечить наших людей. Думаю в цьому, в цій свідомій, дорослій жертвовності і є суть правдивого подвигу Святослава».

Література:

1. Горбенко Святослав Сергійович // Вікіпедія : вільна енцикл. – Востаннє відред. 11.02.2023. – URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Горбенко_Святослав_Сергійович (дата звернення: 5.09.2023).
2. Горбенко Святослав Сергійович (26.12.1994–03.10.2014) / фото Ігоря Сердюкова // Герої України. – [2021]. – URL: <http://www.ukrgeroes.com.ua/GorbenkoSS.html> (дата звернення: 8.09.2023).
3. Горбенко Святослав Сергійович («Скельд») // Книга пам'яті полеглих за Україну. – [2021]. – URL: <https://memorybook.org.ua/4/gorbenkosv.htm> (дата звернення: 8.09.2023).
4. Про присвоєння С. Горбенку звання Герой України : Указ Президента України № 449/2021, 28 серпня 2021 року // Президент України Володимир Зеленський : офіц. інтернет-представництво. – 28.08.2021. – URL: <https://www.president.gov.ua/documents/4492021-40029> (дата звернення: 5.09.2023).

5. Спецпризначенці вшанували героїський чин друга «Скельда» // Правий сектор. – 26.08.2018. – URL: <https://pravyysektor.info/novyny/specpryznachenci-vshanuvaly-geroyskyy-chyn-druga-skelda> (дата звернення: 8.09.2023).

КОВАЛЬОВ ВЛАДИСЛАВ ВІКТОРОВИЧ (10.01.1984–29.08.2014)

Владислав Ковальов народився 10 січня 1984 р. у м. Каховка Херсонської області. Навчався у 36-й школі та фізико-технічному ліцеї м. Херсона. Вступив на медичний факультет Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, який закінчив 2007 р. за спеціальністю «Лікувальна справа».

Отримавши вищу освіту, повернувся до Херсону, де перші три роки працював лікарем-хірургом у міській клінічній лікарні імені А. і О. Тропіних, згодом, протягом 2010–2014 рр., – у відомчій лікарні при Управлінні Міністерства внутрішніх справ.

Активно займався громадською роботою: очолював Херсонський мобільний загін першої медичної допомоги Червоного Хреста, навчав волонтерів наданню невідкладної допомоги. Розробив спеціальне медичне спорядження – розвантажувальну медичну сумку-жилет (раніше у лікарів була просто сумка). У його жилеті – аналогу військового розвантажувального жилету – було зручно розміщати медикаменти та простіше евакуювати поранених з поля бою. Цей винахід тепер використовують медики, які працюють в екстремальних та бойових умовах.

Під час Революції Гідності Владислав очолив медичну службу Херсонського Євромайдану. У березні 2014 р., коли після окупації Криму загроза російського вторгнення нависла над Херсонщиною, вступив до лав місцевої самооборони та створив загін з медиків-волонтерів – вони чергували біля Херсонської обласної держадміністрації та надавали медичну допомогу містянам, що охороняли будівлю від провокацій.

Владислав працював у військово-лікарській комісії, яка відбирала бійців для батальйону патрульної служби міліції особливого призначення «Херсон». А в червні 2014 р., майже потай від родини, і сам вступив добровольцем до цього батальйону. Його позивний був «Док». У серпня 2014 р. бійці вирушили на передову та за кілька днів опинилися в Іловайську. І вже з 20 серпня 2014 р. Владислав Ковальов зі своїми побратимами брав участь у боях за місто Іловайськ. Воював він як стрілок, а як лікар надавав медичну допомогу. Вирушав у небезпечні зони під час обстрілів, щоб витягнути поранених бійців.

Одного разу, знаходячись під постійним артобстрілом в Іловайському депо, в оглядовій ямі під паровозом, Ковальов в антисанітарних умовах виконав найскладнішу операцію – пришив бійцю розтрощену вибухом кінцівку руки. Поранений вижив, рука вціліла.

Коли сили АТО взяли під свій контроль частину м. Іловайська, з території РФ до них у тил зайшли значні сили регулярних російських військ, і українські бійці опинилися в оточенні. «Зелений коридор», про який було домовлено на найвищому рівні, став місцем їхнього розстрілу.

29 серпня 2014 р., під час виходу з «Іловайського котла» так званім «зеленим коридором», Владислав Ковальов, разом з іншими побратимами, потрапив під обстріл та загинув поблизу села Новокатеринівка Старобешівського району Донецької області. Герою було 30 років.

Посмертно він був нагороджений орденами: «За мужність» III ступеня, «Народний Герой України»; недержавною нагородою «Іловайський Хрест».

У місті Херсоні на фасаді будівель фізико-технічного ліцею та лікарні Управління Міністерства внутрішніх справ України в Херсонській області, де навчався та працював Владислав Ковальов, йому відкриті меморіальні дошки.

На його честь названий реанімобіль, на якому раніше працював Владислав разом з дружиною, теж лікарем, і який став вивозити поранених із зони бойових дій на Донбасі. «Влад Ковальов» врятував багато життів українських воїнів.

Література:

1. Антипенко І. «Він зробив усвідомлений вибір. Я ним пишаюся»: Доброволець батальйону «Херсон» Владислав Ковальов загинув під час виходу з оточення під Іловайськом / Іван Антипенко // День. – 14.10.2014. – у розд.: Біль, який не вщухас. – URL: <https://day.kyiv.ua/article/vony-zahynuly-za-nas-cuspilstvo/bil-yakyy-ne-vshchukhaye> (дата звернення: 5.09.2023).
2. Гаражій Л. Для Дока «зелений коридор» став останньою дорогою / Любов Гаражій // Уряд. кур'єр. – 3.01.2018. – URL: <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/dlya-doka-zelenij-koridor-stav-ostannoyu-dorogoyu/>
3. Зайченко О. Влад Ковальов – Герой з Херсона / Олег Зайченко // Херсон типовий. – 18.01.2015. – URL: <http://www.t.ks.ua/vlad-kovalov-geroy-z-hersona> (дата звернення: 6.09.2023).
4. Келеберда К. Владислав і Вікторія: історія мужності та любові / Ксенія Келеберда // Ваше здоров'я. – 13.01.2017. – URL: <https://www.vz.kiev.ua/vladyslav-i-viktoriya-istoriya-muzhnosti-ta-lyubovi/> (дата звернення: 6.09.2023).
5. Ковальов Владислав Вікторович // Вікіпедія : вільна енцикл. – Востаннє відред. 30.03.2022. – URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9A%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BE%D0%B2_%D0%92%D0%BB%D0%B0%D0%B4%D0%B8%D1%81%D0%BB%D0%B0%D0%B2_%D0%92%D1%96%D0%BA%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%87 (дата звернення: 5.09.2023).

МИСЛА МИРОСЛАВ ІВАНОВИЧ (4.07.1992–2.10.2016)

Мирослав Мисла народився 4 липня 1992 р. у с. Приборжавське Іршавського району Закарпатської області. 2000-го року родина переїхала до с. Волохів Яр Чугуївського району Харківської області. Хлопець навчався у Волохів'ярському навчально-виховному комплексі, який закінчив у 2009 р. Того ж року вступив на історичний факультет Каразінського університету. Під час навчання спеціалізувався на кафедрі історії України. У 2013 р. отримав диплом бакалавра.

З 2011 р. був членом партії «Свобода», одним із керівників всеукраїнської громадської організації «Сокіл».

Мирослав брав активну участь у Революції Гідності – як спеціальний кореспондент радіо «Голос Свободи». 25 січня 2014 р. бійці внутрішніх військ напали на нього, побили, порвали посвідчення журналіста, забрали картку пам'яті з відеокамери та мобільний телефон.

Коли в 2014 р. почалася російська агресія, юнак улітку того ж року закінчив курси військової підготовки і пішов добровольцем до свободівського батальйону «Січ». Його позивний був «Мисливець». Оскільки «Січ» не дислокувалася на нульовій позиції, то, щоб потрапити в найгарячіші точки війни, Мирослав перейшов до окремої добровольчої чоти (взводу) «Карпатська Січ». Згодом «Карпатська Січ» влилася у ЗСУ та увійшла до складу 93-ї окремої механізованої бригади.

У травні-серпні 2016 р. 93-тя бригада вийшла із зони бойових дій, і Мирослав пройшов курси військової підготовки у Львівській національній академії сухопутних військ. Після завершення навчання він отримав звання молодшого лейтенанта і повернувся в зону боїв на Луганщині. Обійняв посаду командира чоти 93-ї бригади (8-а рота, 3-й батальйон).

Обороняв селище Піски під Донецьком, брав участь у захисті Донецького аеропорту.

Загинув від масованого мінометного обстрілу 2 жовтня 2016 р. біля с. Кримське Новоайдарського району Луганської області – разом з розвідувальною групою, якою керував. Йому було 24 роки.

Мирослав Мисла посмертно нагороджений орденом Богдана Хмельницького III ступеня, Хрестом «За заслуги» I ступеня, орденом «Лицарський хрест України». Йому присвоєно статус «Почесний громадянин міста Тернопіль».

На честь Мирослава Мисли перейменовані вулиці у його рідному селі Приборжавське, у місті Хуст (Закарпатська область) та в Харкові; в Києві йому встановлено пам'ятник та на його честь названо сквер.

Література

1. Мисла Мирослав Іванович // Вікіпедія : вільна енцикл. – Востаннє ред. 2.06.2023. – URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9C%D0%B8%D1%81%D0%BB%D0%B0%D0%9C%D0%B8%D1%80%D0%BE%D1%81%D0%BB%D0%B0%D0%B2%D0%86%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%87#cite_note-10 (дата звернення: 4.09.2023).
2. Мисла Мирослав Іванович // Вкарбовані в літопис науки / уклад. О. І. Вовк, А. В. Григор'єв, С. М. Куделко ; голов. ред. В. С. Бакіров. – 2-ге вид. – Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2020. – С. 219.
3. Присвоєння імені Мирослава Мисли шляхом перейменування вулиці Целіноградській у місті Харкові // Харків : офіц. сайт Харків. міськ. ради, міськ. голови, виконавч. комітету. – 16.08.2023. – URL: <https://www.city.kharkiv.ua/uk/voting/prisvonnya-men-mirolava-misli-shlyaxom-perejmenuvannya-vulicz-czelnogradskj-u-mst-xarkov.html> (20.08.2023).
4. Революція гідності: відеохроніка Майдану // Голос Свободи. – 25.01.2014. – URL: <https://web.archive.org/web/20200126100319/http://holos.fm/page/majdan-zhurnalista-pograbuvali-j-pobili-pravoohoronci> (3.09.2023).

5. Фаріон І. Д. З нагоди небесного ювілею Мирослава Мисли (1992–2016): «Я знав за що борюся, я знав за що загину» / Ірина Фаріон // Укр. правда. – 4.07.2022. – URL: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/62c2d985c0bed/> (дата звернення: 5.09.2023).

УШАКОВ ЕДУАРД АНАТОЛІЙОВИЧ (13.12.1990–29.08.2014)

Едуард Ушаков народився 13 грудня 1990 р. у с. Новопокровка Новотроїцького району Херсонської області. З шести років проживав у м. Харкові. Навчався у Харківській загальноосвітній школі № 25, яку закінчив у 2007 р. Того ж року вступив на історичний факультет Каразінського університету. Під час навчання входив до Германо-Слов'янської археологічної експедиції історичного факультету, брав участь у розкопках на території Харківщини. Наприкінці 2-го року навчання через особисті обставини залишив університет.

Коли в 2014 р. почалася російська агресія на Донбасі, Едуард добровольцем пішов захищати країну. Він вступив до 2-го батальйону спеціального призначення Національної гвардії України «Донбас». Служив старшим стрільцем. Його позивний був «Кейн». У липні 2014 р. брав участь у боях за звільнення Артемівська (через рік перейменований на Бахмут). Разом з побратимами під обстрілами встановлював на будинках українські прапори.

У серпні 2014 р. брав участь у боях за Іловайськ. 29-го серпня, під час виходу з «Іловайського котла», Едуард Ушаков їхав у «ГАЗелі» у складі автоколони батальйону «Донбас» по дорозі із с. Многопілля до с. Червоносільське. По його машині було здійснено постріл з гранатомету, після чого вона миттєво спалахнула. Через кілька днів тіло Едуарда разом з тілами майже сотні загиблих було привезено до Дніпропетровська (нині – Дніпро). Опізнали його було неможливо, тому він був похований на Краснопільському кладовищі спочатку як невпізнаний герой. Згодом

ідентифікований по ДНК. Перепохований в окрему могилу з надгробком на тому ж кладовищі. Герою було 23 роки.

Едуард Ушаков посмертно нагороджений орденом «За мужність» III ступеня.

Література:

1. Батальон «Донбас» вешає прапори в Артемівське під вогнем терористів (фото) // Подобиці. – 10.06.2014. – URL: <https://podrobnosti.ua/984110-batalon-donbas-veshaet-flagi-v-artemovske-pod-ognem-terroristov-foto.html> (дата звернення: 30.08.2023).
2. [Про нагородження Ушакова Едуарда Анатолійовича, солдата Національної гвардії України, орденом «За мужність» III ступеня посмертно] // Про відзначення державними нагородами України : Указ Президента України від 27 лют. 2017 р., № 48/2017. – 27.02.2017. – URL: <https://www.president.gov.ua/documents/482017-21382> (дата звернення: 30.08.2023).
3. Ушаков Едуард Анатолійович // Архів Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. – Опис справ відрахованих з історичного факультету ХНУ імені В. Н. Каразіна (денна форма навчання, контракт) у 2009 р. – Од. зб. 1271.
4. Ушаков Едуард Анатолійович // Вікіпедія : вільна енцикл. – Востаннє ред. 22.07.2021. – URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Ушаков_Едуард_Анатолійович (дата звернення: 4.09.2023).
5. Ушаков Едуард Анатолійович // Книга пам'яті полеглих за Україну. – [2017]. – URL: <https://memorybook.org.ua/23/ushakoved.htm> (дата звернення: 25.08.2023).

ФЕДОРЯКА ПЕТРО ВІКТОРОВИЧ (15.09.1964–31.07.2014)

Петро Федоряка народився 15 вересня 1964 р. в с. Нова Гребля Роменського району Сумської області в родині колгоспників. У дошкільному віці часто бував у сільській кузні, захоплювався працею коваля. Навчався в Новогребельській восьмирічній школі, потім – в Андріяшівській середній школі

(с. Андріяшівка Роменського району Сумської області), яку закінчив у 1981 р.

З 1981 по 1986 рр. навчався на механіко-математичному факультеті Харківського державного університету імені О. М. Горького (нині – Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна).

Отримавши вищу освіту, працював викладачем у Кегичівському профтехучилищі, учителем фізики, математики та інформатики в Шахворостівській та Трудолюбівській школах Миргородського району Полтавської області. Завдяки йому в останній школярі першими в районі отримали комп'ютерні класи та вчилися програмувати.

У 2003 р. Петро Федоряка залишив викладацьку діяльність та здійснив свою дитячу мрію: став ковалем, зброярем, майстром художнього кування. На своєму приватному підприємстві він ковав ножі й клинки періоду вікінгів, Середньовіччя та Київської Русі, вмів варити булат і кувати дамаск. У нього було багато учнів ковальської справи. З ініціативи П. В. Федоряки, було створено гільдію майстрів України «Коло». Він став ініціатором і організатором Міжнародного фестивалю ножових майстрів «Трудолюб», який проводиться щорічно в однойменному селі Миргородського району. Також був співорганізатором ковальського фестивалю «Місто майстрів» у Миргороді.

Петро Вікторович брав участь у багатьох фестивалях ковальського мистецтва та історичної реконструкції не лише в різних містах України, але і в інших країнах – Австрії, Ізраїлі, Польщі. Йому належить багато публікацій стосовно ковальської справи в українських часописах. Він мав безліч нагород з ковальства.

Ім'я Петра Федоряки занесено до Книги рекордів України в категорії «Ковальське мистецтво, розміри» за виготовлення давньоруської сокири мінімального розміру методом кування. Він став відомим не тільки в Україні, але й за кордоном ковалем-зброярем.

Коли в 2014 р. почалася російська агресія на Донбасі, П. В. Федоряка добровільно пішов на захист Батьківщини. Він вже мав звання старшого лейтенанта – воно було присвоєне по закінченні ХДУ, після офіцерських зборів. Тому, пройшовши короткотривалі підготовчі курси, Петро Вікторович став командиром зенітно-артилерійського взводу 25-ї повітряно-десантної бригади. У складі цієї бригади він брав участь у бойових операціях АТО.

Петро Федоряка загинув 31 липня 2014 р. під час боїв за м. Шахтарськ, коли на колону БТРів українських десантників була здійснена ворожа танкова атака. Загиблого героя разом з побратимами тимчасово поховали біля недобудованої церкви у парку Шахтарська. У жовтні 2014 р. він був ексгумований пошуковцями Місії «Евакуація-200» («Чорний тюльпан») та привезений до м. Дніпропетровська (Дніпро). Впізнаний дружиною та за тестами ДНК.

15 жовтня 2014 р. його перепоховали у с. Трудолюб. Жалобна процесія, у якій взяли участь ковалі з різних куточків України, простяглася на кілометр.

Петро Вікторович не дожив до свого 50-ліття. Він встиг поняньчити онуків, але не зміг передати їм свої вміння коваля.

Посмертно П. В. Федоряка був нагороджений орденом Богдана Хмельницького III ступеня.

У 2014 р. на центральній площі Миргорода на честь загиблого героя був встановлений 300-кілограмовий кований сонячний годинник.

У 2015 р. на фасаді Трудолюбівської загальноосвітньої школи, де він працював, на його честь було відкрито пам'ятну дошку. Трудолюбівська сільська громада визнала Петра Федоряку почесним громадянином Миргородського району. Його ім'я також занесено до Книги пошани Полтавської області.

Література:

1. Волкова Г. Вдова бойца АТО Петра Федоряки: «Муж считал, что молодое поколение воевать не должно» / Ганна Волкова // Факти. – 29.10.2014. – URL: <https://fakty.ua/190167-vdova-bojca-ato-petra-fedoryaki-muzh-schital-chto-molodoe-pokolenie-voevat-ne-dolzno> (дата звернення: 10.09.2023).
2. Жук К. У Трудолюбі вогонь вели в бік Росії. Так вшанували учасника АТО коваля Петра Федоряку / Катерина Жук // Репортер. – 15.10.2014. – URL: <http://yun-pres.edu.poltava.ua/news/id/225> (дата звернення: 5.09.2023).
3. Логвиненко Л. Сім сонячних годинників / Леонід Логвиненко // Уряд. кур'єр. – 11.09.2019. – URL: <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/sim-sonyachnih-godinnikov/> (дата звернення: 5.09.2023).
4. Федоряка Петро Вікторович // Вікіпедія : вільна енцикл. – Востаннє відред. 31.07.2022. – URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A4%D0%B5%D0%B4%D0%BE%D1%80%D1%8F%D0%BA%D0%B0%D0%9F%D0%B5%D1%82%D1%80%D0%BE%D0%92%D1%96%D0%BA%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%87> (дата звернення: 10.09.2023).
5. Федоряка Петро Вікторович // Книга пам'яті полеглих за Україну. – [2021]. – URL: <https://memorybook.org.ua/24/fedoryaka.htm>

ШЛАПАК МИКОЛА МИКОЛАЙОВИЧ (27.03.1981–2.03.2017)

Микола Шлапак народився 27 березня 1981 р. в с. Безлюдівка Харківського району Харківської області. В 1988–1998 р. навчався в Безлюдівській загальноосвітній школі № 2.

З дитинства мріяв працювати на телебаченні. Тому відразу після закінчення школи прийшов влаштовуватися до Харківської обласної телерадіокомпанії – йому було байдуже, з чого розпочати свій шлях у професію, аби працювати там. Миколу прийняли, але майбутня професія потребувала спеціальної вищої освіти. І в 1999 р. хлопець вступив на заочне відділення

філологічного факультету Харківського державного університету (згодом – Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна) за спеціальністю «журналістика». В 2007 р. він отримав диплом журналіста-бакалавра.

М. М. Шлапак працював на телеканалі «ОТБ» (Харківська філія «Національної суспільної телерадіокомпанії»), згодом став його адміністратором. Вів різні програми, а коли на сході країни почалися бойові дії, започаткував медіа-кампанію з допомоги переселенцям. Разом з журналістами Микола Миколайович робив ролики, в яких йшлося, що телеканал починає збирати речі для переселенців, закликав людей приносити продукти харчування та речі першої необхідності. «Харків'яни відгукнулися відразу: несли постійно. Згодом приєдналися регіональні центральні канали. Шість тон збирали щотижня. Почали з переселенців зі Слов'янська, а далі усім. За нашими підрахунками, допомогли 70000 переселенцям», – розповідав Микола Шлапак в інтерв'ю у грудні 2014-го року.

Спочатку журналісти збирали речі виключно для переселенців з Донецької та Луганської областей, а потім переорієнтували свою допомогу на військових АТО. Микола Шлапак понад сто разів з початку військового конфлікту їздив у гарячі точки Донбасу, відвозив усе необхідне українським військовим та робив прямі включення з зони АТО. Був у Слов'янську, Щасті, Красногорівці, Новоайдарі, у Станиці Луганській тощо. Завдяки цьому глядачі телеканалу «ОТБ» та інших філій «НСТУ» з перших вуст дізнавались про стан справ на Донеччині та Луганщині.

У 2015 р. за миротворчу діяльність Микола Шлапак отримав медаль «За службу миру та людству», а в 2016 р. був удостоєний звання «Заслужений журналіст України».

З ініціативи журналістів та волонтерів у приміщенні каналу «ОТБ» в 2015 р. розпочав роботу «Музей АТО очима ОТБ». Микола Шлапак брав безпосередню участь у його створенні. Як і інші військові кореспонденти, Микола Миколайович привозив до музею експонати з зони бойових дій: патрони, уламки снарядів, «Смерчів» та «Градів».

На початку 2017 р. Микола Шлапак був у відрядженні в Луганській області. 1 березня у м. Щастя йому стало зле, він втратив свідомість. До лікарні в м. Северодонецьк його доправили у важкому стані. Лікарі спочатку діагностували в нього інфаркт, і друзі оголосили збір коштів на операцію. Але хворий журналіст 2 березня помер. Остаточний діагноз був – розшарування аорти.

Миколі Шлапаку у березні 2014 р. мало виповнитися 36 років. Улюблений професії він встиг віддати половину свого недовгого життя.

Література:

1. Журналісти харківського каналу ОТБ повернулися з сотого відрядження в зону АТО // ДМ Суспільного. – 23.12.2016. – URL: <https://stv.detector.media/telebachennya/read/2681/2016-12-23-zhurnalisty-kharkivskogo-kanalu-otb-povernulysya-z-sotogo-vidryadzhennya-v-zonu-ato/> (дата звернення: 11.09.2023).
2. Йому навіки залишиться 35 : [пам'яті Миколи Шлапака] // Державний комітет телебачення та радіомовлення України. – 2.03.2027. – URL: <https://comin.gov.ua/news/yomu-naviki-zalishitsya-35> (дата звернення: 12.09.2023).
3. У Харкові журналісти каналу ОТБ та волонтери відкрили музей АТО // ДМ : Media Sapiens. – 5.11.2015. – URL: <https://ms.detector.media/telebachennya/post/14691/2015-11-05-u-kharkovi-zhurnalisty-kanalu-otb-ta-volontery-vidkryly-muzey-ato/> (дата звернення: 11.09.2023).
4. Харківський журналіст помер під час відрядження в зону АТО : Він був одним з перших харківських волонтерів // LB.ua. – 2.03.2017. – URL: https://lb.ua/society/2017/03/02/360227_harkovskiy_zhurnalist_umer_vremya.html (дата звернення: 11.09.2023).
5. Шлапак Микола Миколайович // Архів Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. – Опис справ випускників-бакалаврів філологічного факультету (заочна форма навчання, бюджет) філологічного факультету ХНУ імені В. Н. Каразіна. – Од. зб. 1292.

КОЗЛОВА АНАСТАСІЯ АНДРІЇВНА (12.01.1994–13.06.2014)

Анастасія Козлова народилась 12 січня 1994 р. у м. Маріуполі Донецької області. Мешкала з батьками у смт Сартана (попередня назва – Приморське) Маріупольського району. 2010-го року закінчила Маріупольський міський ліцей. Навчаючись у ліцеї, успішно засвоїла програму факультативних курсів з основ теорії та практики наукових досліджень, основ християнської етики та основ журналістики.

Того ж, 2010-го року дівчина вступила на відділення культурології філософського факультету Каразінського університету.

У червні 2014 р., коли у Маріуполі йшли бойові дії, Анастасія евакуювалася до Харкова. Вона закінчила 4-й курс і готувалася до здачі державного іспиту та захисту бакалаврської роботи. Але трапилася жахлива подія: дівчина потрапила в автокатастрофу. У вкрай важкому стані «швидка допомога» відвезла її до 4-ї міської лікарні. З Маріуполя приїхала мати, Марина Георгіївна, – вона намагалася зробити все, щоби врятувати дочку. Також написала заяву ректорові Каразінського університету, аби дозволив перенести здачу іспиту та захист дипломної роботи через рік – на квітень-травень 2015 р. Дозвіл був отриманий.

Але Анастасія так і не вийшла з лікарняної коми і через 2 дня померла...

Тіло дівчини треба було перевезти у рідне місто.

Згадує Юлія Сергіївна Тагліна, заступниця декана з виховної роботи філософського факультету: «Проблема була в тому, що майже неможливо було її повернути додому в Маріуполь, бо там тоді йшли бої, і всі відмовлялися везти труну, та й на блокпостах ще перевіряли – що везуть».

Нарешті хтось погодився везти. Труну з дівчиною у весільному вбранні та білих черевиках приходилося відкривати на кожному блокпості...

Якби у той час у Маріуполі та передмісті не йшли бої, може, дівчина готувалася б до іспитів вдома і залишилася би живою? Але хто зна, що сталося б із нею у лютому-березні 2022 року, коли від бомб та ракет, які

російські окупанти випустили по мирному місту, загинули десятки тисяч людей, а Сартана опинилася в окупації...

Література:

1. Козлова Анастасія Андріївна // Архів Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. – Опис справ студентів філософського факультету ХНУ імені В. Н. Каразіна (денна форма навчання, бюджет), відрахованих в 2014 р. – Од. зб. 928.
2. Листування з Юлією Сергіївною Тагліною у Фейсбучі.
3. Тагліна Ю. С. [Пам'яті Насті Козлової] / Юлія Тагліна // Facebook : Юлія Тагліна. – 13.06.2022. – URL: <https://www.facebook.com/profile.php?id=100011852280945> (дата звернення: 13.06.2022).